

DESIGN MUSEUM DEN BOSCH

Van Bauhaus naar Mekka; islam en modernisme in Design Museum Den Bosch

Te zien van 8 november 2025 t/m 5 april 2026

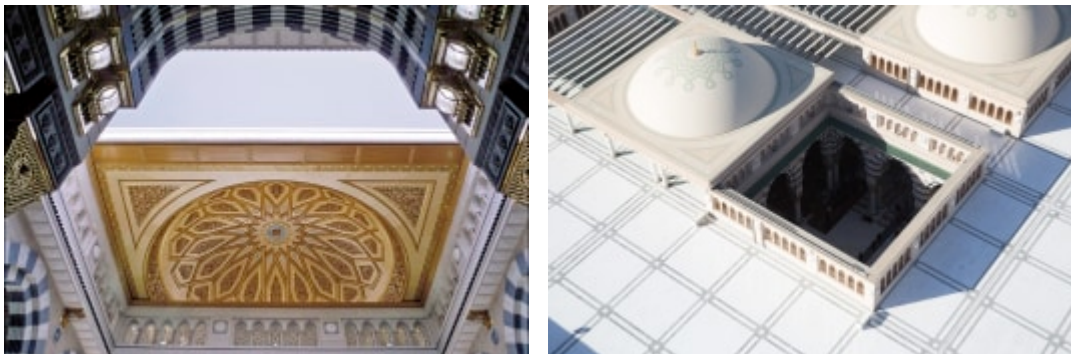
In de tentoonstelling *Van Bauhaus naar Mekka* leer je de fascinerende architect Dr. Mahmoud Bodo Rasch kennen. Geboren in een Duits kunstenaarsgezin en na het volgen van een architectuurstudie, leek hij voorbestemd om de modernistische ideeën van het naoorlogse Europa te gaan volgen. Maar hij maakte een andere keuze: hij bekeerde zich tot de islam en werd één van de belangrijkste architecten van de islamitische religieuze wereld. Zijn ontwerpen voor de hadj (de islamitische pelgrimstocht) in Mekka en Medina zijn wereldberoemd, maar hijzelf bleef onbekend. In deze tentoonstelling zie je meer dan 200 maquettes, tekeningen, foto's en andere objecten van de hand van Rasch. Daarnaast zie je werk van jonge ontwerpers uit het Midden-Oosten. Zo ontdek je dat de tegenstelling tussen het Europese modernisme en de islamitische wereld lang niet zo groot is als vaak wordt gedacht.

Uitvouwbare parasols voor het buitenplein van Al-Masjid al Nabawi (de Moskee van de Profeet) in Medina, ontworpen in 2011 door Dr Mahmoud Bodo Rasch. Foto: SL Rasch GmbH.

Van Bauhaus naar Mekka

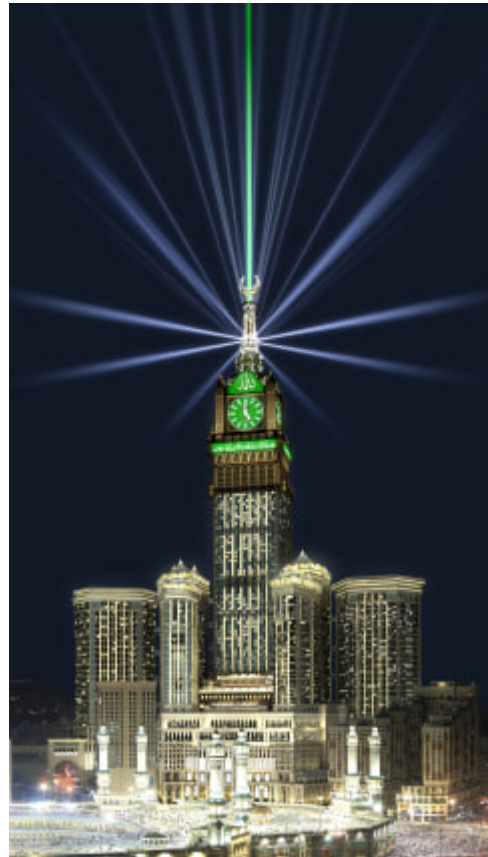
De tentoonstelling *Van Bauhaus naar Mekka* gaat over het levenswerk van architect Dr. Mahmoud Bodo Rasch (1943). Zijn vader en oom waren Bauhausarchitecten (Bodo sr en Heinz Rasch) en zijn moeder was een gevierd schilder en illustrator (Lili Rasch-Naegele). Rasch studeerde architectuur en ging werken bij de beroemde architect voor lichtgewichtconstructies, Frei Otto (1925 – 2015). Otto en Rasch experimenteerden op verschillende manieren met het maken van maquettes. Zij lieten zich zeer inspireren door de natuur en zochten daar naar vormen die gebruikt konden worden in de architectuur. Wereldberoemd zijn hun met zeepsop ontworpen architectonische overspanningen. Tijdens een gastdocentschap in de VS raakte Rasch in 1974 betrokken bij een stedenbouwcompetitie voor een enorme tentstad in Mina, Saoedi-Arabië. Hij bekeerde zich tot de islam en richtte samen met vriend Sami Angawi The Hajj Research Center (HRC) op. Daarmee keek hij naar de jaarlijkse hadj (pelgrimstocht) in Mekka door de bril van stedenbouwkundig ontwerp en probeerde hij zijn ideeën over Leichtbau, opgedaan bij Frei Otto, hierop toe te passen.

Sliding Domes voor Al-Masjid al Nabawi (de Moskee van de Profeet) in Medina, ontworpen in 1992 door Dr Mahmoud Bodo Rasch. Foto: SL Rasch GmbH.

Aardse overwegingen voor een hemels project

Binnen de islam is de hadj één van de vijf pijlers van het geloof. Jaarlijks nemen er zo'n 2 miljoen pelgrims aan deel. Rasch verwierf in de Arabische wereld grote bekendheid met het maken van enorme zelf-ontvouwende parasols in de stad Medina. Deze parasols beschermen de pelgrims tegen de brandende zon. Naast verdrukking is dit één van de belangrijkste doodsoorzaken tijdens de hadj. Wat Rasch' werk bijzonder maakt, is dat hij functioneel ontwerpt voor een spirituele praktijk. Hij was een van de eersten die de hadj in kaart bracht als een ontwerp-opgave. Deze manier van kijken naar de hadj laat de bezoeker allerlei aardse overwegingen en besluiten zien voor een hemels project.

Abraj as-Sa'at (de Torens van de Klok) in Mekka, ontworpen in 2012 door Dr Mahmoud Bodo Rasch. Foto: SL Rasch GmbH.

Design en levensbeschouwing

In Europa is Rasch opmerkelijk genoeg niet zo bekend. Daar wil Design Museum Den Bosch verandering in brengen, want zijn werk biedt een uitgelezen kans om de hedendaagse wereld van design, architectuur en levensbeschouwing te onderzoeken. Het leven en werk van Rasch bevragen wat over het algemeen in Europa gezien wordt als moderniteit. In de tentoonstelling ontdek je op welke manier één van de grootste sociale fenomenen als de hadj in sterke mate verband houdt met design. Design, evenals levensbeschouwing, grijpt namelijk in in de levens van mensen en geeft deze levens letterlijk vorm. Deze tentoonstelling laat met het levenswerk van Rasch zien hoe meerdere werelden worden verenigd, het Bauhaus van zijn familie, de wereld van de op de natuur geïnspireerde Leichtbau van zijn leermeester Frei Otto en de islamitische architectuur en vormgeving. Kortom, alle componenten die onlosmakelijk verbonden zijn met zijn werk en de werkwijze.

Uitvouwbare parasols voor het binnenplein van Al-Masjid al Nabawi (de Moskee van de Profeet) in Medina, ontworpen in 1992 door Dr Mahmoud Bodo Rasch. Foto: SL Rasch GmbH.

Jonge ontwerpers aan het woord

In het laatste deel van de tentoonstelling is een selectie van werken te zien van jonge ontwerpers uit West-Azië en Noord-Afrika. Net als Rasch spelen zij met de spanning tussen traditie en modernisering. En net als Rasch laten zij zien dat die vermeende tegenstelling een mooie bron van inspiratie kan zijn, en juist leidt tot een nieuwe (beeld)taal, die op een eigentijdse manier oude culturen weer zeggingskracht geeft. Je ziet hier werk van o.a. Siba Sahabi, Dina Lebbar, Hakim Amrani, Amina Zemouli en Anisa Nachett.

Tenten voor pelgrims in de vallei van Mina, ontworpen in 1997 door Dr Mahmoud Bodo Rasch. Foto: SL Rasch GmbH.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Je bent van harte welkom voor interviews, previews of een blik achter de schermen bij de opbouw van de tentoonstelling. Neem hiertoe contact op met Maan Leo via onderstaande contactgegevens. De curator, Yassine Salihine is beschikbaar voor interviews en persoptredens.

Aanvullend beeldmateriaal is te vinden via www.designmuseum.nl/pers. Voor meer informatie kan je contact opnemen met Maan Leo, hoofd marketing, communicatie en contextprogrammering van Design Museum Den Bosch via publiciteit@designmuseum.nl of 073 - 627 3513 / 06 - 2071 8528

Design Museum Den Bosch kijkt verder, voorbij de ontwerpen. We tonen de invloed van design op ons dagelijks leven en vertellen het verhaal erachter. We belichten de culturele betekenis en de rol van vormgeving in de geschiedenis, nu en in de toekomst.

Marketing & Communicatie
publiciteit@designmuseum.nl
0031 (0) 73 627 35 13

Design Museum Den Bosch
De Mortel 4
5211JD Den Bosch

www.designmuseum.nl
www.designmuseum.nl/pers

Geen berichten meer ontvangen van ons? [Klik hier](#).